

B8-0167/2016

28.1.2016

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján

a Koszovóról szóló 2015. évi jelentésről
(2015/2893(RSP))

Ulrike Lunacek
a Külügyi Bizottság nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása a Koszovóról szóló 2015. évi jelentésről
(2015/2893(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-i theszaloníki ülésének a nyugat-balkáni államok Európai Unióhoz való csatlakozásáról szóló elnökségi következtetéseire,
- tekintettel a Bizottságnak a Koszovó uniós programokban való részvételére vonatkozó keretmegállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásáról szóló, 2012. október 22-i tanácsi határozatra,
- tekintettel az Európai Unió és Koszovó közötti stabilizációs és társulási megállapodásra vonatkozó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló határozat elfogadásáról szóló, 2013. június 28-i európai tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a Hasim Thaçi és Ivica Dačić miniszterelnökök által 2013. április 19-én aláírt, a kapcsolatok normalizálását vezérlő elvekről szóló első megállapodásra, valamint a 2013. május 22-i végrehajtási cselekvési tervre,
- tekintettel az Európai Unió koszovói jogállamiság-missziójáról (EULEX Koszovó) szóló 2008/124/KKBP együttes fellépés módosításáról szóló, 2014. június 12-i 2014/349/KKBP tanácsi határozatra,
- tekintettel az EU és Koszovó közötti stabilizációs és társulási megállapodás 2015. október 27-i aláírására és annak a koszovói nemzetgyűlés általi, 2015. november 2-i ratifikálására,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek főtitkárának az Egyesült Nemzetek ideiglenes koszovói közigazgatási missziója (UNMIK) folyamatban lévő tevékenységeiről és az azokkal kapcsolatos fejleményekről szóló jelentéseire, többek között a legutóbbi, 2015. november 3-án kiadott jelentésre,
- tekintettel az Európai Unió koszovói különleges képviselője, Samuel Žbogar megbízatásának 2017. február 28-ig történő meghosszabbítására,
- tekintettel az EU bővítési stratégiájáról szóló 2015. november 10-i bizottsági közleményre (COM(2015)0611),
- tekintettel a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatokról szóló 2015. december 15-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az Általános Ügyek Tanácsa 2009. december 7-i, 2010. december 14-i és 2011. december 5-i ülésének következtetéseire, amelyek hangsúlyozták és megerősítették, hogy – a tagállamok által az ország státusza vonatkozásában kialakított álláspont sérelme nélkül – Koszovó számára is kilátásba kell helyezni az esetleges vízumliberalizációt, amint valamennyi feltétel teljesül;

- tekintettel a vízumokkal kapcsolatos párbeszéd 2012. januári megindításra, a 2012. júniusi vízumliberalizációs ütemtervre és a Bizottság 2014. július 24-i, a Koszovó által a vízumliberalizációs ütemterv követelményeinek teljesítése terén tett előrehaladásról szóló második jelentésére (COM(2014)0488), valamint a Bizottság 2015. júliusi szakértői missziójára,
 - tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1244-es számú határozatára (1999), a Nemzetközi Bíróság (NB) 2010. július 22-i tanácsadó véleményére Koszovó függetlensége egyoldalú kinyilvánításának a nemzetközi joggal való összhangjáról, és az ENSZ Közgyűlésének 2010. szeptember 9-i 64/298. számú határozatára, amely elismerte az NB véleményének tartalmát, és üdvözölte az Unió készségét a Szerbia és Koszovó közötti párbeszéd elősegítésére,
 - tekintettel a 2008. május 28–29-i, 2009. április 6–7-i, 2010. június 22–23-i, 2011. május 20-i, 2012. március 14–15-i, a 2013. október 30–31-i és a 2015. április 29–30-i EP–Koszovó parlamentközi ülések közös nyilatkozataira,
 - tekintettel a Bizottságnak a Koszovó által elért eredményekről szóló 2015. november 10-én kiadott, 2015. évi jelentésére (SWD(2015)0215),
 - tekintettel korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel Ulrike Lunacek, a Külügyi Bizottság Koszovóért felelős állandó előadója által végzett munkára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az ENSZ 193 tagállama közül 110, köztük az EU 28 tagállamából 23 ország elismeri Koszovó függetlenségét;
 - B. mivel 2015. október 27-én megtörtént az EU és Koszovó közötti stabilizációs és társulási megállapodás aláírása, és a koszovói nemzetgyűlés azt 2015. november 2-án ratifikálta; mivel az Európai Parlament 2016 januárjában fogja egyetértését adni a megállapodáshoz;
 - C. mivel a (potenciális) tagjelölt országokat a saját érdekeik alapján ítélik meg, és mivel a szükséges reformok gyorsasága és minősége határozza meg a csatlakozási menetrendet;
 - D. mivel az EU többször is kinyilvánította, hogy a régió európai perspektívájával összhangban álló világos európai jövőkép révén kész segítséget nyújtani Koszovó gazdasági és politikai fejlődéséhez;
 - E. mivel az EU a jogállamiságot bővítési politikájának központi elemévé tette;
 - F. mivel az EU kiemelte, hogy valamennyi nyugat-balkáni országban meg kell erősíteni a gazdasági kormányzást, a jogállamiságot és a közigazgatási kapacitásokat;
 - G. mivel az EULEX mandátuma 2016. június 14-én lejár; mivel jelenleg folyik az EULEX Koszovó stratégiai felülvizsgálata;
1. üdvözli az EU és Koszovó közötti stabilizációs és társulási megállapodás – mint

szerződéses viszonyt létesítő első dokumentum – 2015. október 27-i aláírását, és annak a koszovói nemzetgyűlés általi gyors, 2015. november 2-i ratifikálását; hangsúlyozza, hogy a stabilizációs és társulási megállapodás előkészíti Koszovó uniós integrációját, erőteljesen ösztönözni fogja a reformok végrehajtását és intézményesítését, továbbá lehetővé fogja tenni az EU-val folytatott együttműködés kereteinek létrehozását számos területen a politikai párbeszéd erősítése és a szorosabb kereskedelmi integráció céljából, emellett megerősíti a szomszédos országokkal fennálló kapcsolatokat, és segíti a régió stabilitásának biztosítását; felhívja Koszovó kormányát, hogy összpontosítson a stabilizációs és társulási megállapodás szerinti kötelezettségei teljesítéséhez szükséges átfogó reformok végrehajtására;

2. üdvözli a nyugat-balkáni reformok és regionális együttműködés támogatását célzó csomag Bizottság általi elfogadását – ez a csomag kifejezi, hogy az EU elkötelezett ezen országok politikai és gazdasági reformfolyamatának támogatása mellett az uniós csatlakozás felé vezető úton;
3. hangsúlyozza, hogy a stabilizációs és társulási megállapodás célja az európai normák előmozdítása olyan területeken, mint a verseny, a közbeszerzés, a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok és a fogyasztóvédelem, továbbá szabadkereskedelmi térség létrehozása, amely érzékelhető előrelépést jelentene Koszovó európai uniós gazdasági integrációja tekintetében;
4. üdvözli a Szerbia és Koszovó közötti kapcsolatok rendezésére irányuló folyamat keretében a megállapodások elérése terén 2015-ben elért eredményeket, tekintettel különösen a koszovói szerb többségű városok egyesületének/közösségének létrehozásáról, az energiáról és a mitrovicai hídról szóló megállapodásokra, továbbá a távközlési szolgáltatásokról szóló 2015. augusztus 25-i megállapodás, a gépjármű-biztosításról szóló 2015. júniusi és az igazságszolgáltatásról szóló 2015. februári megállapodás megszületésére; támogatja az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője, a Bizottság alelnöke (alelnök/főképviselő) Szerbia és Koszovó közötti kapcsolatok rendezése érdekében tett, folyamatos közvetítési erőfeszítéseit, mely rendezés teljes mértékű megvalósítása még nem zárult le; kéri az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy átfogóan értékelje az eddig aláírt valamennyi megállapodás végrehajtásának aktuális állását, figyelemmel a törvények helyben történő elfogadására, és az értékelésről tegyen jelentést az Európai Parlamentnek, valamint Koszovó és Szerbia parlamentjének; sürgeti az alelnököt/főképviselőt, hogy tárja fel a hiányosságokat, felszólítva a feleket vállalásaik teljesítésére, és felhívja Szerbiát és Koszovót, hogy tartózkodjanak a negatív retorikától, és tegyenek lépéseket valamennyi, már elért megállapodás teljes körű, jóhiszemű és időben történő végrehajtása érdekében, valamint elkötelezetten folytassák a rendezési folyamatot; hangsúlyozza, hogy a kapcsolatok rendezéséhez nélkülözhetetlen a Pristina és Belgrád közötti folyamatos és konstruktív párbeszéd, valamint az eddig elért megállapodások teljes körű végrehajtása;
5. aggódalmának ad hangot amiatt, hogy nagyon magas a háború alatt eltűnt személyek száma, és kevés előrelépés történt ezen a téren; teljes körű államközi együttműködést sürget e tekintetben, szem előtt tartva, hogy a kölcsönös kiengesztelődéshez kulcsfontosságú az annak érdekében folytatott teljes körű együttműködés, hogy kiderüljön az igazság az eltűnt személyekkel kapcsolatban;

6. tudomásul veszi az Alkotmánybíróságnak a Szerb Városok Egyesülete létrehozásáról szóló határozatát, és felszólít a megfelelő jogszabályok és alapokmányok kidolgozására az Alkotmánybíróság ítéletével összhangban; felhív az elért megállapodások teljes körű és elkötelezett végrehajtására; felszólít a jogállamiság tiszteletben tartására, és sajnálja, hogy az ellenzéki erők a felfüggesztést nem használták fel a parlamenti párbeszéd újrakezdésére, és ösztönzi az összes politikai erőt, hogy konstruktív módon lépjenek fel országuk, annak demokratikus intézményei és polgárai érdekében; úgy véli, hogy a demokrácia szabályainak teljes körű tiszteletben tartása, a politikai párbeszéd és a zökkenőmentes parlamenti munka elengedhetetlenek a koszovói reformtervek valamennyi aspektusának végrehajtásához; határozottan elítéli a nemzetgyűlésen belüli erőszakos obstrukciót, felhív a nemzetgyűlésen belüli további erőszakos tiltakozások elkerülésére, és hangsúlyozza, hogy a nemzetgyűlésben a megválasztott parlamenti képviselőknek az intézmény iránti teljes tisztelet légkörében kell ülésezniük és eszmecserét folytatniuk; hangsúlyozza, hogy a kormánynak tiszteletben kell tartania a parlamenti állásfoglalásokat és határozatokat, és a jogalkotó szerv által előírtaknak megfelelően jelentést kell tennie, mielőtt döntene arról, hogy megállapodásokat ír alá más államokkal; üdvözli e tekintetben a kormánykoalíció, illetve az ellenzék soraiba tartozó két koszovói képviselő által 2015. november 20-án előterjesztett, jól kidolgozott javaslatot; felszólít valamennyi politikai szereplőt a politikai párbeszéd újrakezdésére annak érdekében, hogy el lehessen mozdítani az ügyet a holtpontról, és életképes megoldást lehessen találni, amellyel helyreállítható a koszovói nemzetgyűlés rendes működése; felhívja Koszovó valamennyi vezetőjét, hogy tekintsék ezt a helyzetet rendkívül fontos kérdésnek, és felelősségteljesen járjanak el, szem előtt tartva, hogy a nemzetgyűlést a koszovói nép választja, a koszovói nép érdekében; mély aggodalmának ad hangot az ismétlődő erőszakcselekmények miatt, és felszólítja a bűnüldöző szerveket, hogy feladatukat a jogi eljárásokkal teljes összhangban végezzék; aggodalommal veszi tudomásul a több parlamenti képviselő letartóztatásához vezető eseményeket, és kéri a hatalommal való visszaélés esetleges fennállásának kivizsgálását a letartóztatásokkal összefüggésben; felszólítja a koszovói nemzetgyűlést, hogy tisztázza a tagjai mentelmi jogának felfüggesztésére vonatkozó szabályokat; tudomásul veszi az ombudsman pristinai államügyészséghez intézett felhívását, amelyben kéri a 2015. november 28-i rendőrségi fellépés kivizsgálását;
7. rámutat, hogy a nemzetgyűlésnek hatékonyabbá kell válnia és minden körülmények között be kell tartania a saját eljárási szabályzatát, továbbá a kormánynak is tiszteletben kell azt tartania; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a nemzetgyűlés felügyeleti szerepét, és felszólítja különösen a nemzetgyűlést, hogy a lehető leghamarabb fogadjon el olyan jogszabályt, amely kiemelt szerepet biztosít az EU Integrációs Bizottságának Koszovó integrációs folyamatában, és biztosítja az ellenzék e folyamatba való teljes körű bevonását is; bátorítja a nemzetgyűlést, hogy vonja be a Velencei Bizottságot jogalkotó munkájába, és rendszeresen konzultáljon vele a jogszabályokról; hangsúlyozza, hogy sürgősen ki kell nevezni kompetens tagokat a szabályozó és felügyeleti szervekbe, érdemeken alapuló, átlátható és nem politikai indíttatású kiválasztási folyamat alapján biztosítva az államigazgatás megfelelő működését;
8. nyugtázza, hogy öt tagállam nem ismerte el hivatalosan Koszovót, és úgy véli, hogy a további elismerések hozzájárulhatnak a régió stabilitásának erősítéséhez, valamint segítenék a Szerbia és Koszovó közötti kapcsolatok normalizálódásának további előmozdítását, és növelnék az Európai Unió külső politikáinak hitelességét; e

tekintetben örömmel nyugtázza a Koszovót el nem ismerő öt tagállam azon döntését, hogy nem gördítenek akadályt a Tanácsban a stabilizációs és társulási megállapodás jóváhagyása elé; felszólítja az összes tagállamot, hogy tegyenek meg mindent polgáraik és a koszovói polgárok közti gazdasági, személyes és társadalmi kapcsolatok kibontakoztatása érdekében, a stabilizációs és társulási megállapodás szellemében, valamint a hivatalos szerződéses kapcsolatok kiépítése céljából; üdvözlí, hogy Koszovó benyújtotta az első gazdasági reformprogramot, amely az első lépést jelenti az Unióval folytatott gazdasági párbeszéd elmélyítése felé;

9. örömmel nyugtázza a koszovói hatóságok által végzett munkát, amellyel sikerült véget vetniük a 2015 elején tetőzött irreguláris migrációs trendnek; hangsúlyozza, hogy a lakosság maradásra bírását célzó rövid távú intézkedéseket társadalmi-gazdasági fejlesztő és munkahelyteremtő intézkedéseknek kell kiegészíteniük, melyek arra bátorítják a koszovói polgárokat, hogy hazájukban maradjanak, és ott építsék fel jövőjüket; meggyőződése, hogy a vízumliberalizáció is hozzájárulna az irreguláris migráció visszaszorításához, mivel a hosszas és drága vízumigénylési procedúrákat mellőzve lehetővé tenné az emberek közötti kapcsolatok kiépülését, és ezáltal a turisztikai célú külföldi utazást, illetve a külföldön élő rokonoknál vagy barátoknál tett látogatásokat, továbbá mérsékelné az emberek bezártságérzetét is; ismételten rámutat annak potenciális veszélyére, hogy Koszovó túlságosan régóta a régió egyetlen „bezárt” és „elszigetelt” területe; felhívja továbbá Pristinát, hogy lépjen fel hatékonyan az emberkereskedelemmel foglalkozó bűnszövetkezetekkel szemben; úgy véli, hogy nagyban segítené az irreguláris migráció elleni küzdelmet, ha Koszovót felvennék a biztonságos származási országok közös uniós listájára;
10. üdvözlí a vízumliberalizációs cselekvési terv végrehajtásának előrehaladását; felszólítja a hatóságokat, hogy mielőbb maradéktalanul tegyenek eleget valamennyi előírt kritériumnak; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a Koszovót érintő vízumliberalizációra irányuló tevékenységét; kész támogatni a koszovói polgárok esetében a vízummentesség alkalmazását, amint a Bizottság kellő időben úgy határoz, hogy ehhez valamennyi technikai feltétel adott, és a Tanácsot is a vízummentességi rendszer mielőbbi támogatására kéri; ugyanakkor rámutat, hogy folytatni kell az emberkereskedők és az embercsempészek felkutatását, és a velük szembeni fellépést, elrettentve őket jogellenes tevékenységüktől; sürgeti az összes uniós intézményt és különösen a Bizottságot, hogy gyorsítsák fel a Koszovóra vonatkozó vízumliberalizációs folyamatot, emellett felszólítja a koszovói hatóságokat, hogy tegyenek eleget kötelezettségvállalásaiknak és alkalmazzák a fennmaradó referenciaértékeket annak érdekében, hogy Koszovóban 2016-ban életbe léphessen a vízummentesség, és ezáltal a koszovóiak közelebb kerüljenek az EU-hoz;
11. támogatja a Koszovó uniós programokban való részvételét lehetővé tevő keretmegállapodásról szóló megbeszélések folytatását;
12. üdvözlí az emberi jogokról szóló jogszabálycsomag elfogadását, amely megerősíti az emberi jogok védelmének és tiszteletben tartásának ellenőrzésére szolgáló intézményrendszert; hangsúlyozza e jogszabályok végrehajtásának alapvető jelentőségét; különösen üdvözlí az ombudsman hivatalának létrehozását és az ombudsman kinevezését, szem előtt tartva különösen a társadalmi bizalom koszovói társadalom irányában történő megteremtését; sajnálatosnak tartja azonban, hogy

munkáját akadályozza a hivatal e célra alkalmatlan épületben történt elhelyezése, és felszólítja a hatóságokat, hogy mielőbb intézkedjenek róla, hogy a hivatal – a párizsi elveknek megfelelően – megfelelő épületbe költözhessen; kéri a hatóságokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy az összes létező független intézmény és szabályozó testület teljes körűen megkezdje működését;

13. aggodalommal állapítja meg, hogy a hatóságok civil társadalom tényleges bevonására irányuló politikai akarata továbbra is nagyon gyenge; kéri a hatóságokat, hogy jóhiszeműen hajtsák végre a civil társadalommal való együttműködést szabályozó jogi keretet, különösen azáltal, hogy biztosítják a közös tanácsadó bizottság számára az összes szükséges forrást; kéri az EU kirendeltségét, hogy ösztönözze e konzultációt, és szükség esetén játsszon benne közvetítő szerepet;
14. üdvözli továbbá a hátrányos megkülönböztetéssel szembeni védelemről szóló törvény 2015. májusi elfogadását, és az ombudsmannak adott, az esélyegyenlőségi szerv szerepének betöltésére vonatkozó megbízást; továbbra is aggasztónak tartja a – különösen az LMBTI személyeket és kisebbségi csoportokat célzó – gyűlöletbeszéddel kapcsolatos bejelentések feldolgozásának és kivizsgálásának alacsony szintjét; bátorítja az LMBTI közösség jogaival foglalkozó tanácsadó és koordinációs csoportot, hogy aktívan kövessék nyomon ezeket az ügyeket és az ezekkel kapcsolatban felmerülő aggodalmakat;
15. üdvözli a nemek közötti egyenlőségről szóló törvény elfogadását is, és kéri a koszovói hatóságokat, hogy kezeljék elsőbbségi feladatként a nemek közötti egyenlőség szempontjainak érvényesítését, és biztosítsák, hogy a kormányzervek és a hatóságok jó példával járjanak elől; aggasztják a törvény végrehajtását akadályozó strukturális problémák; továbbra is aggódik a nők döntéshozói pozíciókban való alulreprezentáltsága miatt; aggasztónak tartja, hogy semmilyen előrelépés nem történt a családon belüli erőszak és a nemi alapú erőszak leküzdése terén; sürgeti a hatóságokat, hogy nyilvánosan ösztönözzenek és vezessenek be védelmi mechanizmusokat és védőintézkedéseket azon nők számára, akik megtörik a csendet, és feljelentést tesznek családon belüli erőszak miatt; aggasztónak tartja az ingatlantulajdonos nők alacsony számát; felszólítja a hatóságokat, hogy tevékenyen biztosítsák a nők ingatlanhoz való jogainak megszilárdítását, többek között az összes társtulajdonos földhivatali és ingatlan-nyilvántartási bejegyzése, valamint egy tájékoztató kampány lefolytatása révén;
16. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a tavalyi évben szinte alig történt előrelépés a véleménynyilvánítás és a média szabadságának biztosítása területén; aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az újságíróknak hivatásuk gyakorlása során erőszakkal és fenyegetésekkel kell szembenézniük, és kiemeli, hogy meg kell erősíteni az újságírók védelmét az ellenük intézett támadások szisztematikus szankcionálása, nyilvános elítélése, gyors kivizsgálása és a bírósági eljárások időben történő lefolytatása révén; hangsúlyozza, hogy további előrelépéseket kell tenni a média függetlensége terén is; felhívja a hatóságokat, hogy alapos és átfogó nyilvános konzultációs folyamat követően sürgősen pótolják a rendszerszintű jogalkotási hiányosságokat, biztosítva a média szabadságát, különös tekintettel a média tulajdoni viszonyainak átláthatóságára

és a közszolgálati műsorszolgáltató fenntarthatóságára; sürgeti a hatóságokat, hogy ténylegesen hajtsák végre a becsületsértéssel, a gyűlöletbeszéddel és a rágalmazással kapcsolatos jogszabályokat;

17. emlékeztet arra, hogy Koszovónak és Szerbiának fenntartható megoldásokat kell találnia a menekültek tekintetében, összhangban az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala (UNHCR) vonatkozó megállapításaival és az ENSZ lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek emberi jogi helyzetével foglalkozó különleges előadójának 2014. évi jelentésével;
18. megjegyzi, hogy további erőfeszítések szükségesek a kisebbségvédelmi jogszabályok teljes körű végrehajtása révén a koszovói kisebbségek – többek között a roma, az askáli, az egyiptomi és a goráni közösségek – jogainak védelme és tényleges garantálása érdekében, szem előtt tartva a régióban és uniós tagállamokban alkalmazott bevált gyakorlatokat; felszólítja a nemzeti és helyi hatóságokat, hogy nagyobb erőfeszítést fordítsanak azon jogszabályok végrehajtására, amelyeket a többnemzetiségű társadalom folyamatos fejlődésének előmozdítása – különös tekintettel a kisebbségek oktatására és foglalkoztatására –, valamint a közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölése céljából fogadtak el; üdvözli a „Pristinai nyilatkozatot”, amely felhívja a kormányokat, a nemzetközi, kormányközi és civil társadalmi szervezeteket, hogy a romák jogainak előmozdítása és tiszteletben tartása érdekében munkálkodva és eljárva, valamint a nyugat-balkáni cigányellenességgel szemben fellépve gondosan alkalmazzák a megkülönböztetésmentesség és az egyenlőség elvét;
19. ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy nem történt érdemi előrelépés a magas szintű korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén, továbbá nem került sor a bűnvádi eljárások és ítéletek nyilvántartásának bevezetésére; hangsúlyozza, hogy a szervezett bűnözés továbbra is komoly aggodalomra ad okot; megjegyzi, hogy a koszovói kormánynak világos és egyértelmű jelét kell adnia annak, hogy az ország minden szinten szisztematikusan fellép a korrupció ellen; kéri a hatóságokat, hogy haladéktalanul alkalmazzanak átfogó és stratégiai megközelítést a burjánzó korrupció elleni küzdelem terén, amely továbbra is számottevően akadályozza Koszovó demokratikus, társadalmi és gazdasági fejlődését; felhívja a Koszovói Korrupcióellenes Ügynökséget, hogy indítson több vizsgálatot, és kéri az ügyészséget, hogy tegyen intézkedéseket a korrupcióellenes ügynökség által továbbított ügyek nyomán; hangsúlyozza, hogy az eljárások átláthatóvá tétele elengedhetetlen a korrupció leküzdéséhez és az alapjogok védelmének biztosításához; rámutat továbbá a politikai elit korrupcióval szembeni küzdelemben betöltött szerepére és felelősségére;
20. üdvözli a terrorizmus leküzdésére irányuló erőfeszítések fokozását és az ez iránti erőteljes elköteleződést, és ösztönzi a korrupció elleni küzdelemre irányuló stratégia végrehajtását; sürgeti a hatóságokat, hogy kezeljék a radikalizálódás okait, különösen a fiatalok körében tapasztalt magas munkanélküliséget és erőszakos szélsőségességet; üdvözli Koszovó részvételét a terrorizmus-ellenes koalícióban, valamint a hatóságoknak a fiatalok radikalizálódásának megakadályozását célzó intézkedéseit; felhívja a hatóságokat, hogy szorosan kísérjék figyelemmel és előzzék meg a potenciális külföldi iszlám harcosok és terroristák mozgósítását; örömmel nyugtázza, hogy a koszovói alkotmány rögzíti azt az elvet, hogy Koszovó szekuláris állam, s mint ilyen, vallási kérdésekben semleges;

21. megjegyzi, hogy a koszovói belügyminiszter szerint mintegy 300 koszovói állampolgár állt be a dzsihadisták közé Szíriában és Irakban, és sokan közülük már visszatértek Koszovóba; üdvözlí a kormány által hozott intézkedéseket, amelyek börtönbüntetést irányoznak elő azon állampolgárok számára, akik terrorista tevékenységekben vettek részt;
22. megjegyzi, hogy bizonyos jogszabályok elfogadásának köszönhetően sikerült némi előrelépést elérni az igazságszolgáltatás terén; hangsúlyozza, hogy haladéktalanul meg kell kezdeni e jogszabályok konkrét és hatékony végrehajtását; ugyanakkor továbbra is rendkívül aggasztónak érzi az igazságszolgáltatás lassúságát és a feltorlódott ügyek igen nagy számát, az igazságügyi rendszer erőforráshiányát, az igazságügyi tisztviselők elszámoltathatóságának és felelősségre vonhatóságának alacsony szintjét és a bírósági struktúrák feletti politikai befolyásgyakorlás lehetőségét, amelyek vonatkozásában még nem fogadtak el megfelelő jogszabályokat, és hangsúlyozza, hogy teljesen működőképes igazságügyi rendszerre van szükség, meghatározott szabályokkal arra vonatkozóan, hogy mennyi idő alatt kell megvizsgálni a bírósági ügyeket; üdvözlí az északi országrészben az igazságszolgáltatás integrációja terén tett lépéseket, nevezetesen azt, hogy több posztra koszovói szerb bírakat és ügyészeket neveztek ki; felhívja a politikai hatóságokat annak egyértelmű bizonyítására, hogy teljes mértékben támogatják a bírák és ügyészek függetlenségét, akik továbbra is ki vannak téve a folyamatban lévő nyomozati és bírósági eljárások befolyásolására tett kísérleteknek; felhívja a hatóságokat az alkotmány annak érdekében történő módosítására, hogy a Koszovói Igazságügyi Tanács tagjainak többségét – a Velencei Bizottság ajánlásainak megfelelően – a tagok válasszák;
23. felhívja Koszovót, hogy kövesse az EU közös kül- és biztonságpolitikájának irányvonalait;
24. örömmel veszi tudomásul különleges bíróság és különleges ügyészség létrehozását lehetővé tévő alkotmánymódosítások elfogadását; üdvözlí, hogy lezárultak a tárgyalások Koszovó és Hollandia mint fogadó állam között, és elvárja, hogy a különleges bíróság a lehető leghamarabb teljesen működőképes legyen, és a különleges ügyészség számára biztosított legyen a megbízatása teljesítéséhez szükséges személyzet; felhívja a különleges bíróságot és a különleges ügyészséget, hogy a létrehozásukkal kapcsolatos vonatkozó alkotmányos rendelkezésekkel összhangban használják fel a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék (ICTY) tapasztalatait és bevált gyakorlatait; felszólítja a koszovói hatóságokat, hogy teljes mértékben működjenek együtt az új bírósággal; felhívja az Uniót és a tagállamokat, hogy biztosítson elegendő forrást a bíróság működéséhez;
25. úgy véli, hogy az EULEX felülvizsgálatát és esetleges kivezetését az EUSR megbízatásának megerősítésével és kiszélesítésével párhuzamosan kell végrehajtani, hogy utóbbinak megfelelő kapacitás álljon rendelkezésére a nyomon követési, mentorálási és tanácsadási tevékenységekre, Koszovó uniós integrációjának felgyorsítására, a szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelemre, valamint a háborús bűncselekmények ügyében indított eljárások lefolytatására; ugyanakkor felszólítja az EULEX-missziót, hogy mandátuma során fokozza az eredményességet, gondoskodjon a maradéktalan átláthatóságról és felelősségvállalásról; tudomásul veszi a Tanács 2015. decemberi következtetéseit az EULEX mandátumát illetően, és

felszólítja Koszovót, hogy járuljon hozzá a megújított megbízatás EULEX általi teljes körű és akadálytalan végrehajtásához; hangsúlyozza, hogy a mandátum felülvizsgálata során figyelembe kell venni az EULEX-en belüli korrupcióra utaló állítások nyomán Jean-Paul Jacqué professzor által készített jelentésben foglalt megállapításokat és ajánlásokat; sürgeti az EULEX-et, hogy jusson megállapodásra az Egyesült Nemzetek koszovói missziójával (UNMIK) a nyitott ügyek illetékes koszovói hatóságoknak történő átadásáról; felhívja a tagállamokat, hogy rendeljenek ki jól képzett és képesített szakértőket a szükséges időre, és biztosítsák, hogy kiküldetésüket követően visszailleszkedhessenek a nemzeti szolgálatokba;

26. sajnálja, hogy többek között Szerbia aktív aknatevékenysége következtében – ami egyébként ellentétes Szerbia jószomszédi kapcsolatok kiépítésére irányuló kötelezettségvállalásával –, valamint az UNESCO-tagállamok közötti egyetértés hiánya miatt az UNESCO elutasította Koszovó tagfelvételre irányuló kérelmét; üdvözli a prizreni történelmi örökség védelméről szóló törvény elfogadását, és felszólít annak teljes körű végrehajtására, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a széles körben folytatott jogellenes építkezések veszélyeztetik a város épített örökségét; üdvözli, hogy a szerb vallási és kulturális örökség részét képező, és 2004-ben sajnálatos módon lerombolt számos műemléket – köztük az ortodox katedrális – felújították, és felhívja a szerb vallási és kulturális örökség további felújítására; e tekintetben felszólítja az érintett feleket, köztük a koszovói hatóságokat, a szerb kormányt, a koszovói szerb közösséget és a szerb ortodox egyházat, hogy dolgozzanak ki rendszert Koszovó kulturális és vallási örökségének előmozdítására, védelmére és megőrzésére, mely örökséget közös európai örökségként kell kezelni; örömmel nyugtázza, hogy a koszovói alkotmány rögzíti Koszovó elkötelezettségét kulturális és vallási örökségének megőrzése és védelme iránt, és további erőfeszítésekre szólít fel az összes vallási kisebbség jogainak védelme érdekében; hangsúlyozza, hogy a nemzetközi és regionális szervezetekhez és mechanizmusokhoz való csatlakozást Koszovónak prioritásként kell kezelnie; ezzel összefüggésben emlékeztet a regionális együttműködésről szóló megállapodás tiszteletben tartásának fontosságára; úgy véli, hogy a Nyugat-balkáni Regionális Ifjúságügyi Együttműködési Hivatal – berlini folyamat keretében történő, sokak által tevékenyen támogatott – felállítása kedvező eredményeket fog hozni, különösen a szerbiai és a koszovói fiatalok közötti kapcsolatok tekintetében;
27. üdvözli a koszovói nemzetgyűlés meghívását a Délkelet-európai Együttműködési Folyamat Parlamenti Közgyűlésének (SEEC-PA) tevékenységeiben és ülésein való, minden szintre kiterjedő és egyenlő feltételeken alapuló állandó részvételre, amelyről 2015 májusában született döntés, és úgy véli, hogy ez jelentősen hozzájárul a regionális parlamenti párbeszédhez; sajnálja, hogy a koszovói nemzetgyűlést nem fogadták be teljes jogú tagként más regionális parlamenti együttműködési kezdeményezésekbe, így a stabilizációs és társulási folyamatban részt vevő államok európai integrációval foglalkozó bizottságainak nyugat-balkáni konferenciájába (COSAP), valamint a gazdasági, pénzügyi és európai integrációval foglalkozó parlamenti bizottságok nyugat-balkáni hálózatába (NPC); felhívja a régió valamennyi parlamentjét, hogy alkalmazzanak inkluzívabb megközelítést a koszovói nemzetgyűlés regionális kezdeményezésekbe való felvételre irányuló kérelmeivel szemben, hozzájárulva ezáltal a regionális együttműködés erősítéséhez;
28. felhívja Koszovót, hogy teljesítse ki a közszolgálatra vonatkozó jogszabályi keretet, és

teljes körűen hajtsa végre a közigazgatási stratégiai keretet és a cselekvési tervet; kéri a hatóságokat, hogy hagyjanak fel a közigazgatás átpolitizálásával, mozdítsák elő az érdemeken alapuló szakmaiságot valamennyi közintézményben, biztosítsák a közintézmények hatékony és eredményes pénzgazdálkodását, valamint a költségvetés végrehajtása nemzetgyűlés általi ellenőrzésének átláthatóságát;

29. rámutat arra, hogy fokozni kell azon koszovói nem kormányzati szervezetek projektjeinek támogatását, amelyek célja a jó kormányzás elveinek előmozdítása, az átláthatóság és az elszámoltathatóság fokozása, az igazságügyi rendszer intézményi mechanizmusainak erősítése, az intézményi és társadalmi demokrácia további megszilárdítása, valamint a társadalom peremére szorult csoportok és az etnikai kisebbségek jogainak védelmére és előmozdítására irányuló erőfeszítések fokozása;
30. ismételten hangot ad aggodalmának a munkanélküliség – különösen a nők és a fiatalok körében tapasztalható – magas szintje miatt, és elítéli a nőkkel szembeni általános társadalmi és munkaerő-piaci diszkriminációt; rámutat arra, hogy jövőképet kell kínálni a koszovói fiataloknak; felszólítja Koszovót, hogy összpontosítson a munkaerő-piaci készség hiány megszüntetésére, számolja fel a potenciálisan hátrányos megkülönböztetést eredményező adminisztratív akadályokat, és javítsa az országon belül az általános üzleti környezetet, különösen a kis- és középvállalkozások számára; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson további segítséget a fiatal vállalkozóknak az Előcsatlakozási Támogatási Eszközből, különös tekintettel a képzésekre és a workshopokra, valamint a know-how megosztására, beleértve az uniós tagállamok vállalkozóival folytatott kapcsolatokat megkönnyítő intézkedéseket is, és mindeközben tegyen meg mindent az agyelszívás megelőzése érdekében, különösen a stabilizációs és társulási megállapodás hatálybalépését követően;
31. hangsúlyozza, hogy a strukturális reformok továbbra is elengedhetetlenek a potenciális növekedés fokozásához, a termelékenység fellendítéséhez, valamint a koszovói gazdaság rugalmasságának és versenyképességének javításához; helyesli a Bizottság azon következtetését, amely szerint Koszovónak meg kell erősítenie a középtávú költségvetési keretét, javítania kell az államháztartás átláthatóságát, a növekedést célzó intézkedések felé kell elmozdítania a költségvetési kiadásokat, és a termelő ágazatokba kell becsatornáznia a közvetlen külföldi befektetéseket és a kivándorlók átutalásait; felhívja Koszovót, hogy gyorsítsa fel az állami vállalatok szerkezetátalakítását, javítsa a csőd és fizetéseképtelenség esetén alkalmazandó eljárásokat, valamint a hazai adóalap kiszélesítésével és a bevételek beszedésének korszerűsítésével csökkentse a vámokra való ráutaltságát;
32. hangsúlyozza, hogy a magas munkanélküliségre és az alacsony munkaerő-piaci részvételre tekintettel elengedhetetlenek a munkaerő-piaci reformok, melyeket oktatásügyi reformoknak kell kísérniük; rámutat, hogy – különösen az egyetem előtti oktatás tantervi kereteinek megváltoztatása révén – további erőfeszítésekre van szükség annak érdekében, hogy az oktatási rendszer jobban illeszkedjen a munkaerő-piaci igényekhez; hangsúlyozza továbbá, hogy ki kell terjeszteni a szakképzési rendszert, aktív munkaerő-piaci politikákkal kiegészítve;
33. megállapítja, hogy Koszovó a működő gazdaság kiépítésének korai szakaszában van; üdvözli, hogy történt némi előrelépés az ipar és a kkv-k területén; sürgeti a kkv-k

terheinek további csökkentését, és rámutat arra, hogy be kell vezetni a kkv-kkal kapcsolatos szabályozási hatásvizsgálatot, amellelt, hogy támogatni kell a jelentős hozzáadott értékkel bíró induló és innovatív vállalkozásokat, ösztönözve ezáltal a társadalmi és gazdasági előnyökkel is járó vállalkozási tevékenységet; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson további segítséget a fiatal vállalkozóknak az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz igénybevételével, beleértve az uniós tagállamok vállalkozóival való kapcsolatokat megkönnyítő intézkedéseket is, valamint Koszovó vállalkozói szövetségeinek a Fiatal Vállalkozók Európai Szövetségébe való bevonását, különösen a stabilizációs és társulási megállapodás hatálybalépését követően; sürgeti a koszovói intézményeket, hogy teremtsenek beruházásfinanszírozási lehetőségeket a szociális és fenntartható vállalkozások számára a szociális problémák okozta kihívások kezelése és a fenntartható növekedés biztosítása érdekében;

34. ismételten hangsúlyozza annak fontosságát, hogy Koszovó a lehető leghamarabb saját nemzetközi telefonos előhívószámot kapjon, ami segít majd az ország nemzetközi ismertségének javításában; felhívja a Nemzetközi Távközlési Egyesületet (ITU), hogy tegyen lépéseket a megállapodás irányába;
35. rámutat arra, hogy a különböző személyek meghívása tekintetében – ahogy az Diković tábornok esetében is történt – tiszteletben kell tartani valamennyi közösség érzékenységét, és felszólítja a KFOR-t, hogy működjön együtt a koszovói hatóságokkal az olyan gesztusok elkerülése érdekében, amelyek sérthetik az áldozatok emlékét, és árthatnak a Pristina és Belgrád közötti párbeszédnek; emlékeztet arra, hogy mind a koszovói, mind a szerbiai összekötő irodákat minden ilyen látogatásról 48 órával előre megfelelően tájékoztatni kell;
36. tudomásul veszi a közúti közlekedési és mobilitási infrastruktúra fejlesztését, különösen az autópályákkal összefüggésben, valamint a 2015-ös IPA II csomag elfogadását, amely magában foglalja Koszovó legjelentősebb vasúti infrastrukturális projektjét is; sajnálja ugyanakkor, hogy magasak az építési költségek; reméli, hogy az európai vasúti hálózat 10-es folyosójának koszovói részén elvégzendő korszerűsítés vonatkozásában Koszovó és az Európai Beruházási Bank által nemrégiben aláírt hitelmegállapodás lendületet adhat egy, a tömegközlekedés fejlesztésére és a vasúti infrastruktúra korszerűsítésére irányuló átfogó tervhez; szem előtt tartva, hogy a Bizottság az összeköttetésekre irányuló programot egyik fő prioritásává tette, és arra a régió gazdasági fejlődésének kulcsfontosságú tényezőjeként tekint, felhívja a koszovói hatóságokat, hogy biztosítsák a 2015. évi bécsi nyugat-balkáni csúcstalálkozón elfogadott, a közlekedési ágazatra vonatkozó műszaki előírások és „puha” intézkedések teljes körű és gyors végrehajtását;
37. aggodalmát fejezi ki a koszovói energiaellátás jelenlegi kényes helyzete kapcsán, amely a mindennapi életet is negatívan befolyásolja; rámutat, hogy a villamosenergia-veszteségek és az ebből eredő kereskedelmi károk a hálózatok elavultsága miatt jelenleg rendkívül nagyok, és nagyszabású reformokra szólít fel az energiahatékonyság és az ellátásbiztonság javítása érdekében a meglévő villamosenergia-hálózat helyreállításába való beruházás révén, mivel a működő villamosenergia-hálózat előfeltétele annak, hogy hazai és külföldi vállalatok vállalkozást kívánjanak indítani Koszovóban; felhívja az Energiaszabályozó Hivatalt, hogy legyen rugalmasabb az engedélyek kiadása terén a megújulóenergia-ágazatban érdekelt új üzleti befektetők esetében; tudomásul veszi az 500 MW energiatermelő kapacitású „Új Koszovó” erőmű megépítésével kapcsolatban

az egyesült államokbeli „Contour Global” vállalattal született megállapodást, és átlátható eljárást kér a projekt társadalmi és környezeti hatásvizsgálatával, maradéktalanul megfelelően az uniós előírásoknak;

38. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Külügyi Szolgálatnak, valamint Koszovó kormányának és nemzetgyűlésének.